

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

Ціна п'ятирічного
20 м. Чвертьрічна
переплата разом
з оплатою пошт.
в рік 240 м; за
границю разом
з оплатою пошт.
600 марок, по-
одиноким числ. 50 м
в Америці 2 дол.
річно. Адреса Ре-
дакції і Адміні-
страції: Пере-
мисьль, вул. По-
берези ч. 1.

Оголошення:
40 м. за одна ве-
тійовий рядок
або його місце.
Дрібні оголоше-
ння по 10 м від сло-
ва. — Некрологи
і матриці. оголо-
шення по 20 м.
від слова.
Оголош.: більша
друком платиться
подвійно.

політично-економічний орган.

Не зволікати!

Приходять довгі зимові вечери. Ще оста-
лось, децю до полатження при господар-
стві. Треба домотити збіжжя, дозати дров
на зиму, то доглянути товару. Але здебільша
всі роботи важніші вже покінчені. Села оку-
тають себе в біле покривало і ждуть муть
весни.

Декого начне розраховуватись, чи встане
йому сьогорічний прибуток аж до нового
літа. При такому розрахунку всякий доб-
рий господар повинен трохи дальше сягнути
оком і думкою, та пригадуватись над будучою
долею не тільки своєю і своєї найблизчої ро-
дини, але й над долею всього селянського
стану. Він повинен застановитись не тільки
над средствами та способом вжити до слі-
дуючого літа але й до слідуєчих літ, які
прийдеться пережити і йому і його дітям.

Особливо уважно повинні подумати про
се батьки численної родини. З дотеперішню
господаркою батьків селянських родин треба
безумовно й рішучо покінчити. Перед війною
й за час світової війни, однією журбою
господара на ріді було обігнати від подат-
ків, податків та процентів, та щоб своїм чис-
ленній сімі оставити по можливості чисту
гіпотечку. Та якби казують передвоєнні декрети
наслідства, спадщина рідко коли діставалася
в руки спадкоємців необтяжена, а коли зва-
житись ще до того, дроблено в невеличку
кількості ґрунтової посілости поміж числен-
них членів сімі, то побачиться, що дотепе-
рішній спосіб виминання лиха а не шукання
нових способів заробітку, є для нашого села
убійчим. Зубожінне села, помімо прищадково
цясливої зривки цінника на земельні плоди,
буде поступати дуже скоро, бо з одної сто-
рони господарське життя цілої Європи понови
упорядковується і супроти тих упорядкован-
них господарських обставин наш селянин,
який в часі війни не мав конкурента на земле-
пліднім ринку, зустрінеться знову з ним, як
це було перед війною. А наслідки цієї конку-
ренційної боротьби наш селянин відчув аж
надто добре на власній шкірі, щоб її не тя-
мив, та щоб се його не опам'ятала в тій хвилі,
коли є можливість заздальгідь зарадити лиху.

Коли порівняємо господарку і освіту за-
хідно-європейського селянина, дальше, коли
зважимо, що в промислових сторонах заходу
є куди відпливати селянським робочим рукам,
що зубожінне села там іде новільнішим тем-
пом, а тим самим і спосібність до конкурен-
ційної боротьби є більша, як у нас, тоді зро-
зуміємо, що нам не вільно в інтересі нас са-
мих прогайнувати ні одного дня, що нам не
вільно думати, що мовляв, жили якось наші
батьки і не помиралі, то не помрем і ми.

Наше село мусить подбати про те, щоби
вже тепер втворити корисні для себе умо-
вини розвитку. Не може-ж наше селянство
вимагати, щоб за його хто инший краще
дбав, ніж воно само за себе хоче дбати. Воно
повинно потворити в себе сильні фінансові й
господарчі інституції, які опісля моглиби по-
могти нашому селови видироваджувати якусь
число селянських робочих рук до промислу
й ремісництва. До тепер ще наше селянство
всцїло дрижить при землі, а коли треба йому
чи виправити шкіру, чи щонебудь купити,
продати, переробити, перетворити, то без по-
мочі чужого посередника, без помочі зайдів

обійтись не може. Щоби утворити своївласні
інституції, на се в нас не має ні охоти ні
зрозуміння, хоч фондів в нас чимало. Щоби
селянство могло обійтись без посередника,
мусить спершу само навчитись те все роби-
ти, що робив до тепер посередник. Щоби
навчитись, треба мати на це відповідні фахові
школи, курси і т. ц. На уладженне таких
курсів треба відповідних фондів, вчителів, фа-
ховців, помешкань для науки і помешкань
для учеників. Цього всего в нас нема і за
один рік це вдасться не зробити. А даремно
нікто в нас вчителювати не схоче, бо сам
з чогось жити потребує, поміщеня нікто не
відступить.

Наше селянство може прийти до власних
фахових шкіл, будинків, фабрик і промисло-
вих закладів не видаючи зі своєї кишені ні-
чого більшого як уділ до свого товариства,
в якому прислугуватиме йому право спільно
рішити про судьбу того товариства. Це
будуть кооперативні товариства. Того рода
товариства як Дніпросоюз, Союзбанк і т.
розвинулись за протг 1½ року на Великій
Україні до такої могутності, що опісля ви-
давали величезні міліони на всякого рода
видавництва й культурні потреби народу, не
згадаючи вже про всі інші авски економіч-
ної натури.

Щоби до цього з часам дійшло й наше
селянство, до того не треба нічого більше,
як трохи доброї волі, організації та характеру.
Треба стремити всіми силами до того, щоби
наш народ вистарчив по найбільшій можности
сам собі.

Першим ступенем до цього буде, коли
в кожному нашому селі утвориться коопера-
тивна крамничка. Всі свідомі громадяне в селі
повинні поскладати свої уділи, зібратися, ви-
брати виділ, постаратися о чоловіка, який
мігби посвятити свій час за платню тій кра-
мничі та повинні постаратися, щоби те това-
риство зареєстровано. Відтак повинні члени
кооперативної крамнички взяти зобов'язання
від себе взаїмно, по можливості на письмі, що
всі товари, які можуть дістати в крамничі бу-
дуть купувати тільки в неї. Таким способом
весь заробіток, який наш народ викидає
з власної кишені, якби в болото, посередни-
кам, буде вертатися знову до кишені народу
і народ зможе тою готівкою розпоряджатись,
як сам захоче. Коли одначе наш чоловік купує
щонебудь в чужого, може бути певний,
що весь заробіток з торгівлі йде не тільки

безповоротно в чужі руки, але що він опісля
опиниться в чужих інституціях фінансових,
які підуть безощадною фінансовою та еко-
номічною війною проти нашого народу.

Засновадню крамничок по наших селах
стоїть одна перешкода на дорозі а це: брак
фахових кооператорів. Тому повинні села на-
ші використати зимові вечери, щоби самому
навчитись та вислати молодих людей з села
до міста, щоби за час зими перейшли коопе-
ративний курс, навчилися книговодства. Коли
такого нема в повіті то вимагати від повіто-
вих економічних товариств, щоби такі курси
уладили. Не зволікати! Бо чим скоріше
начеться праця, тим скоріше діло піде.

„БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ КОНГРЕС“

Неділя 30. жовтня ц. р. стала епохальним
днем у Львові. Польська преса, польська публична
опінія, польські пресові агенції — тут, на терито-
рії, підчиненій польській владі і там, за границею
— у всіх європейських середовищах, польські
державні мужі, поліція, жандармерія і цілий адмі-
ністраційний апарат, всі ті чинники до живого
порушені викриттям большевицького конгресу
в забудуваннях, що є власністю греко-кат. ка-
пітули у Львові. З цього приводу виспалася із
сторінок націоналістичної польської преси погрози
проти цілому українському народу на території,
що остає під польською владою, проти цілого
українського нац онально-політичного руху, проти
українських визвольних змагань, а одночасно пішли
огидні денунціяції проти духовних і світських про-
відників українського народу, в першу чергу про-
Митриполита Андрія Гр. Шептицького.

Ми вже в передовиці останнього числа
виявили правдиві цілі цієї большевицької кампанії
— а нині хочемо докладніше приглянутись цьому
„большевицькому конгресові“ та його ініціаторам
так тим, що виступали на сцені, як і тим, що
ховались за кулісами, але все таки були причасні
до цієї містерної гри, яку добре приготовано на
узгір'ю св. Юра.

Представимо отже на підставі польської преси
хід цієї події, яка на міжнародній арені мала бути
головним агутєм проти українських національно-
політичних змагань. Півофіційна „Газета Львов-
ська“ в надзвичайнім виданню з 30. жовтня ц. р.
і в звичайнім числі з 1. листопада ц. р. ч. 244
так представляє справу: „В неділю о год 12-ій
в полудне державна Поліція зі всіх сторін окру-
жила забудування і катедру св. Юра, і впала до

Лінія Голендерсько-американська

— ЛЬВІВ, Городецька 101. —

Командий, що прибув з Америки польсько-американським паспор-
том, а хоче повернути до Америки, може в нас полагодити потрібні
до виїзду формальности.

Продаємо карти корабельні через **РОТТЕРДАМ**

— до Америки, Канади, Куби і Мексика —

НА ПЕРЕЇЗД НАШИМИ ПЕРШОРЯДНИМИ І СКОРИМИ КОРАБЛЯМИ.

❖ Інформації уділяєсь безплатно ❖

в нашім бюрі Львів, Городецька 101.

будинку, в котрім мешкають крилошане. В салі, де дяки здають іспити, відкрито большевицький конгрес. Конгрес приготовлювано від довшого часу і його речинець був докладно означений. На конгрес прибули різні делегати комуністичних організацій, а загальний його провід спочивав в руках Українців. Конгрес мав тривати 2 дні. Учасникам конгресу не вільно було виходити із забудовань св. Юра і тому там відразу приготовано буфет. В нарадах взяли участь члени тайних організацій: „Кум“ і „Воля“, як також делегати тайних комуністичних організацій: Чехи, Мадяри, Німці, Жиди. Найдено там багато відозв і агітаційних брошур. В часі, коли Поліція ввійшла до будинку св. Юра, недалеко входу до салі нарада стояв на сторожі український священник. Поліція приступила до переслухання крилошан і укр. священників, що мешкають в будинку, де відбувся конгрес. — О. Крилошанин Л. Куницький, котрий в адміністратором будинку і як такий відповідає за особи, котрі там знаходяться, заявив, що нічо не знав. *Заграничні місії і консуляти дуже зацікавлені цілою справою, щоби поінформувати про її подробиці свої уряди.* До цього всего „Газета Львівська“ подала в наголовку: „*Большевицький Конгрес в катедрі св. Юра*“, і видала надзвичайне видання о год. 6-ій, хоч поліційна ревізія тривала до год. 5-ої попол. — і то в неділю, коли тяжко роздобути складачів.

Інші польські органи, які не носячи на собі знамен офіційності, отже в більший мірі склонні до фантазій, брехні, наклепів, інвектив і т. п. — як неофіційний орган Поліції „Век Нови“ або сатаністично-націоналістичне „Слово Польське“ ще краще і ядревіще представили большевицький конгрес та повязали його з українською національною справою. Отже польська преса подала початково число учасників конгресу на 32, потім спустила на 27. З інших подробиць подано, що той славний конгрес відбувався таки в церкві св. Юра, що на ньому були делегати з Коломиї, Станиславова, Самбора, Тернополя, Варшави, Радома і з Угорщини. До Чехів, Німців, Мадярів, Жидів, і розуміється Українців несміло між стрічками додано Поляків. По словам польської преси, польські власти повинні з останніх фактів витягнути остаточні консквенції. — *Держави Антанти повинні бути поінформовані, що тут маємо до діла з большевицькою „форпочтою“, яка нібито під українсько-національним прапором організує комуністичні візди, а того Коаліція не може легважити.*

Та на цім не кінчається заключення польської преси. Недостача місця не позваляє нам перейти польську пресу. Тому спинимось тільки на маркантніших міркуваннях польської преси-тимбільше, що вони поза стилістичними прикрасами загалом дуже до себе подібні. І так „Ржечпосполіта“ орган католицького-вірменського єпископа, о. Теодоровича, котрий вже вславився своїми смиренними заходами в справі української гр. кат. церкви і в ієрархії перед Ватиканом, в статі „*Большевики у Митрополита гр. Шептицького*“, ось як коментує „большевицький конгрес“ в ч. 300: „Той комуністичний конгрес в катедрі св. Юра, на сторожі якого стояв укр. священник Висиліянин, передчасний католицький апостол серед російських большевиків, то дуже яркий досадно підкреслюючий слушність розвитої в тім місці перед кількома днями аргументації проти провекту територіальної автономії для Сх. Галичини. Треба ствердити, що в боротьбі з тими биснуватими себто Українцями дістався нам першорядний атут і колиб наша дипломатія потрапила цого не змарнувати, можнаби врешті піддати їх конечній курації“. А що, як реферує „Ржечпосполіта“, в тім конгресі брали участь також Чехи, то „маємо надію, що наш уряд перешле чеському урядови докладний поліційний протокол тої події, яка мала місце дня 30. жовтня в катедрі св. Юра у Львові, wraz зі списком членів конгресу. Подібний протокол певно одержить також і горячо долею „гноблених Українців“ зацікавлений Уряд Канади і Секретаріат Союзу Народів. А головно повинен одержати його Ватикан. Дальше „Ржечпосполіта“ знайшла головного винуватця в особі Митрополита гр. Шептицького і снує свої огидні наклепи: „Правда, що архієп. Шептицький не був дома, але заступав його муж довіря, крил. Л. Куницький, спеціально проти всяких правил постановлений з розумом на місці загально поважаного о. Мітрата Білецького“. Подібні підлі інституції і диву-ці органі арх. Теодоровича проти Митр. Шептицького

тягнуться червоною ниткою аж до кінця статті.

Не інакше ставиться до цієї справи і сатаністично-націоналістичне „Слово Польське“, котре в ч. 463 містить статю: „*Большевицька конференція у св. Юра*“ „Слово Польське“ пише: „*Власти безчестенства викрили в неділю о год. 12-ій в полудне українсько-большевицький конгрес в повнім ході нарад, в яких брало участь 32 особи, серед них 3 жінчини. Наради відбувалися в будинку, що припірає до катедрі, в т. зв. „дяківській школі“ під сторожею Василіянина, приватного Секретаря Митр. Шептицького. Учасники конгресу зіхались до Львова вночі з п'ятниці на суботу і знайшли поміщення в митрополічій будинку, в котрім мали радити через неділю і понеділок. У св. Юра приготовано учасникам конгресу квартири в повній тишині перед шумом вулиці, котрих через два дні не мали вони опускати, також на місці приготовано їм живність. Участь в нараді брали укр. академики з організації „Кум“ — спільники Федака, як також представники боївки „Воля“. Випадок пригвоздження злочинної роботи на святоюрським узгір'ю, так великого і далекоюсяглого політичного значіння, зробив в цілім місті величезне вражіння. Нічо дивного, бо його значіння є так велике, що переступає границі міста і держави і широким відгомном піде по цілій Европі, бо прецінь наради большевицького конгресу під егідою української церкви є незбитим доказом, що Українці є передними першими трабантами большевицької тантрени, котра бажає широко розлитися по Европі. Відкриття большевицького конгресу в катедрі св. Юра доводить слушності становища, яке з особливо сильним наголосом підчеркували ми в нашій органі супроти акції терористичної української партії. Бо що могло краще і досадніше потвердити і узасаднити те становище як прихоплена на горячому коляборація при однім столі тов. п. Петрушевича з „Кума“, представників „Воли“, большевицьких висланців жидівських, мадярських, чеських українських, німецьких, російських і польських, під опікунчими крилами львівського Владика Митр. Шептицького, о. Л. Куницького і крилошан з церкви св. Юра. Чи найдеться ще хтось, котрий смієби твердити, що існує чистий самостійницький „український рух“? В слідуєчій числі „Слово польське“ домагається від Ватикану усунення з митрополічного престолу Митр. Шептицького, а колиб цього Ватикан не зробив, то мусить то зробити польський Уряд на власну руку.*

В тім самім дусі або подібнім висловлюються також інші польські органи. До чого одначе може дійти людська злоба, підступність, заник всякої політичної етики, свідчить найкраще отсей уступ з промови польського прем'єра Поніковського виголошеної на днях в Кракові, а поданої урядовим Патом: „*Надання полекш українському населенню Галичини не вдержити викриття в останніх часах антидержавної і антисупільної організації, котрій, на жаль, дано гостинність в почитаних мурах катедрі св. Юра. Такої профанації, такого надужиття не-займаности церковної будівлі польський уряд не може терпіти.*“

Як бачимо, то польська преса в своїй безмежній інсинуаційній злобі, а заразом наївній коротковорості, а поруч неї і польські офіційні чинники від львівської поліції починаючи і прем'єром Поніковським кінчаючи, всіми силами і способами, при ужиттю всього апарату, який тільки може дати державна машина і накинена з гори т. зв. суспільна думка — стараються користуватися „большевицьким конгресом“ проти українських-національно-політичних змагань взагалі, а проти Митр. Шептицького і українського духовенства спеціально.

Якже на ділі виглядав той конгрес і де він відбувся? На основі урядового протоколу, списаного з членами гр. кат. капітули у Львові зараз після подій, в неділю 30. жовтня 1921 р., можемо ствердити, що слідує: У величезних забудованнях, що належать до капітули, котрі колись була осідком василіяньського монастиря, винанято окреме, для себе замкнене помешкання з окремим входом від вул. Петра Скарги, (а не від пл. св. Юра) на жіночу народну школу ім. Б. Грінченка. Сталося це ще 1. вересня 1919., отже більше як два роки тому назад. Управителькою тої школи є п. Софія Олеськівна, котра виключно управляє винонятими убікаціями, прийнявши для їх порядкування береження і догляду слугу в особі п. Скибової, котра там й мешкала в кухні. Очевидно, що за те помешкання під кожним оглядом, а головно за особи, котрі там приходять, чи перебувають відповідає

єдино управа школи посередно, чи безпосередно, а в ніякім разі гр. кат. капітула.

Від суботи 29. жовтня, після науки, шкільні убікації були порожні через те, що наступила неділя, а в понеділок і вівторок задушні дні по латинському обряді. Управителька школи п. Олеськівна скористала з ферій і 29. жовтня виїхала зі Львова, так що нагляд над шкільними убікаціями, припав виключно на долю сторожихи п. Скибової, людини простої, неосвіченої і легковірної. В суботу вечером зголосилося до цієї сторожихи, муштина зі жінчиною чи двох муштин і просили її, щоби маючи порожні убікації шкільні, відступила їх їм на неділю дня 30. жовтня, де вони бажать справити іменини. Сторожка вагалася і отягалася, але коли їй жертвовано готівкою 5.000 Мп., а до того обіцяно ще і напитки то харчі, вона злакомилася на такий величезний „заробок“ і віддала ключі від салі, не повідомляючи об цім ані заряд школи, ані капітулу, що й ствердила поліція.

Ось так улюковались завдяки легковірности сторожки дві незнамі особи в саях школи ім. Б. Грінченка — в будинку, що є власністю гр. кат. капітули. Ясно, що тих двох осіб, котрі зайшли від вул. Петра Скарги, не міг ніхто доглянути серед соток осіб, котрі входять і виходять із забудовань гр. кат. капітули. Тим менше міг їх — в суботу вечером хтонебути із отців крилошан, котрі прецінь не сповняють в капітульних будинках ані поліційної ані інвіліяційної служби. З цих самих причин не міг ніхто доглянути і тих кільканадцять осіб, котрі серед тисячної товпи, що в неділю від раннього рана снуються біля катедрі св. Юра і капітульних забудовань, — прослизнулися не коридорами, де може випадково булиби звернули на себе чьюсь увагу, але заднім входом від вул. Петра Скарги і капітульних городів до салі школи ім. Б. Грінченка.

Вітuali на м'ямі іменини принесено в неділю 30. жовтня по 11 год., а „гості“ в числі 19 почали сходитися, як зізнає сторожка Скибова, аж окол 12. год. Не минуло і пів год. після прибуття „гостей“ як нечаяно заявила поліція, котра обсадила вхід від вул. Петра Скарги, вікна шкільних убікацій і коридор вздовж шкільних салі, а опісля увійшла до салі, де мало забавлятися товарство, зібране на іменини. Цікаво, що ані убікацій, ані коридорів, що остають під зарядом капітули, поліція не обсаджувала.

А що у величезних двоверхових капітульних забудованнях, з кількома довгими і темними коридорами, всетаки тяжко орієнтуватися навіть частомо бувальцєви цих забудовань, то таке прецізне обсадження якраз інкримінованого місця, ще до того в неділю, вказує, що поліція ще перед неділею, мусіла мати відомости про ці „іменини“, які опісля виявилися „большевицьким конгресом“, і докладно прослідити терен.

Коли поліція впала до шкільних салі, то застала там 19 осіб, котрі над чимсь раділи. Виявилася зі ствержень поліції, що це є „большевицький конгрес“. Нарадами проводив інж. з Варшави Лукасевич згл. Ясінскі, Поляк. На 19 учасників і учасниць цього зібрання було по національності 8 Українців, а саме: Василь Корбутяк, селянин, який два роки тому вернув з Канади, якийсь другий селянин, котрий теж повернув з Канади, якийсь Гудул з покalicеною і обандажованою рукою, студентка Гіжовська, нечинні студенти Хомин, Чура, Вихор, і ще один, котрого імени покищо ніхто не знає; дальше було 2 чи 3 Жидів, решта самі Поляки. Ніяких Чехів ані Мадярів ані Німців, ані Москалів там не було.

Подаване польськими урядовими і неурядовими газетами число учасників зборів на 32, опісля на 27 показує наглядно, що друк надзвичайного видання „Газети Львівської“ був доконаний ще заки поліція вспіла ствердити число учасників. З цього також виходить, що таке число то є 32 чи 27 по відомостям інформаторів газет було сподіване, так сказатиб приготоване, що отже компетентні чинники задалегідь знали про це зібрання і завчасу цьому не перешкодили, тільки конче хотіли — послугуючись фразеологією польського прем'єра Поніковського — спрофанувати почитані мури катедрі св. Юра.

На основі цього згідного з дійсним становищем представлення не треба додавати, що збори не відбулися ані в „дяківській школі“ ані тим менше в церкві св. Юра, в котрій тоді (неділя 30. жовтня) відправлялися богослужання від самого вчасного рана. Ясне також і те, що це зібрання не було ніяким „українсько-большевицьким кон-

гресом" під проводом Українців, тільки звичайною большевицькою нарадою, котрій проводили — зовсім природно — *Поляки з Варшави, центра комуністичного руху в Польщі.*

Урядове представлення в „Газеті Львівській“ згадує ще про українського священника, котрий стояв на сторожі та про напастовання крилошанина Куницького. Того „священника“ - сторожа „Ржечпосполіта“ і „Слово Польське“ аванзували на Василянина і особистого секретаря Митр. Шептицького, а крилошанина Куницького на заступника Митрополита себто генерального Вікарія. Отже із „священником“, „большевицьким сторожем“ справа малася так: Брат Матей Мартин Чина св. Теодора Студита, котрий мешкає в Інституті св. Йосафата для хлопців, при вул. Петра Скарги ч. 2 а, в неділю 30. жовтня о г. 12^{3/4}, вже після обсаджень інкримінованого коритара поліцією пішов своєю звичайною дорогою з церкви до дому, себто сходами по при дзвінницю і коридором. Та тут придержала його поліція. Заки справа виявилася, він перемерзлий стояв в церкві на студених плитах кілька разів перейшовся коридаром між двома кордонами поліції. Коли зявився комендант поліції Лукомскі, Брата Мартин (а не жадного священника) негайно пущено до дому. Ось так родяться і ширяться по світі нікчемні верві і наклепи про священника „большевицького сторожа“.

Що-до о. Крил. Куницького то з ним справа малася ось як: Від год. 8^{1/2} о. Куницький сповідав в катедрі, о год. 10. станув на Службу Богу, а зараз по 12 год. змучений і перемерзлий пішов до свого помешкання і положився на ліжку, щоби відпочати, не маючи ніяких відомостей про „большевицький конгрес“ ані про замисли поліції. Коло 1. год. явився в його мешканню комендант Поліції Лукомскі wraz зі слідчим комісарем Кайданом. Вони заявили йому, що відкрили „большевицький конгрес“ і попросили його з собою як „господаря“. Здивований о. Крил. Куницький заявив, що він не є господарем убікацій школи ім. Б. Грінченка, але удався там для вияснення і мав нагоду докладно приглянутися „большевицькому конгресові“ і підмити, що більшість учасників — це або звичайні в тих часах поватори з „червоної Варшави“, або доморослі недокінчені студенти, котрі в аномальних відносинах Сх. Галичини підпадають звихненням і скривленням. З їх візнань виходило, що це люде слабкої інтелігенції. Після виясненя, о. Куницького відпущено. Розуміється, що о. Крил. Куницький не є ніяким заступником Митрополита Шептицького, тільки парохом церкви св. Юра. Заступником Митрополита себто ген. Вікарієм, є о. Мітрат Александер Бачинський, що знає кожда дитина у Львові. Ось так представляється фактичний стан „большевицького конгресу“.

Цей фактичний стан вповні вистарчає на те, щоби виробити собі ясний погляд на справу та оцінити вартість інвектив, якими оперує польська преса та польські урядові чинники до прем'єра Поніковського включно. Аж надто ясно, якими огидними засобами послуговуються польські відповідальні чинники щоби тільки дискредитувати український народ, його провідників і його змагання. Ясно також, що на основі вище сказаного льогічні заключення насуваються самі собою. Всежтаки ми хочемо ще звернути увагу на большевизм у Сх. Галичині і на особу Митр. Шептицького так ганебно атакованого польською пресою.

Комунізм — помімо того, що Сх. Галичина межує з Рядянською Україною — не находить симпатії серед *серед українського населення Сх. Галичини.* Українське населення складається що найменше з 90% дрібних селян хліборобів, котрих світогляд побудований на принципі приватної власности як єдиній основі господарського життя, Українець взагалі є індивідуалістом, що зрештою засвідчує аж надто ярко український селянин хочби численними повстаннями проти большевицької влади на Великій Україні. Як вже зазначено, помімо безпосереднього сусідства з Рядянською Україною, помімо кількоразової стичности з червоною армією і навіть тепер помімо шаленої агітації з двох боків, з Харкова і Варшави, українське селянське населення зовсім не піддається большевизмови. Згадаймо, що після вибуху комуністичної революції на Угорщині, українська-галицька Армія стоячи в борбі з Поляками, все таки відперла червоної війська, що намагались передертися через Галичину на Угорщину. Правда, зимою 1919-1920 р. здєсаткована тифом в чотирикутнику смерті біля Кам'янця, перейшла галицька армія до боль-

шевиків, щоби охоронити себе перед тюрмами і таборами смерті, які їй грозили зі заходу. Але серед большевиків задержала вона свою повну організацію і не дала себе ніяким чином розложити аж до хвилі, коли змогла відлучитися від большевиків і всеж таки не минула польських таборів.

В літі 1920, коли польська армія в панічнім страху перед большевицькою навалою подавалася, коли половина Сх. Галичини була занята червоною армією, українське населення, хоч могло свобідно проявити свої евентуальні симпатії до комунізму, ніде їх не проявило в противенстві до польського населення Польщі, котре в багатьох місцях творило революційні комітети, особливо горячі симпатії до большевизму проявила організація рільних робітників.

Також українська інтелігенція не проявила ані не проявляє симпатії до комунізму, як з соціальних так і національних причин, уважаючи російських комуністів такими самими гнобителями України і українства, як і був. царську Росію. Зрештою як моглаби українська інтелігенція особливо в Галичині проявляти якінебудь симпатії до большевизму, коли большевики виповіли їй не-в-благальну боротьбу, про що свідчить між иншим інструкція в „Факель“, органі 14 червоної армії під наголовком: „Клясова диференція в Галичині“, де між иншими пишеться: „Польська буржуазія з відворотом польської армії, розуміється, втіче — жидівська, що головно проживає в містах, легко може бути параліжована; це кулак, що не представляє більшої величини і легко піддається пролетаризації; основною верствою, з котрою прийдеться вести найбільш жорстоку боротьбу є, розуміється, галицько-українська інтелігенція. Беручи під увагу факт існуючого її впливу на селянські маси, на самім початку прийдеться звернути на неї найбільшу увагу і повести безпощадно і відкрито боротьбу з інтелігенцією, вибити з її рук довіре селянина, розложити її, користуючись явними і тайними симпатіями її до міщанського комфорту, як продукту польсько-шляхотського виховання (?!). Також конечною річе є/приняти всі міри, щоби дискредитувати цю інтелігенцію в очах пролетаріату і селянства“.

Хиба ясно, яке може бути відношення інтелігенції до большевизму як світської так тимбільше духовної.

Містового пролетаріату, котрий свідомо стояби на становищі боротьби кляс, Українці мають не багато, а й та частина українського робітництва здебільшого стоїть на чисто-національній основі через те, що соціальне погноблення укр. робітника є впливом його національного поневолення. *Української буржуазії в європейськім розумінню Українці не мають зовсім.*

А тепер для кращого зілюстровання подій з 30. жовтня 1921 р., подій більш дивацького як серйозного характеру, а котрим польські відповідальні чинники бажають надати аж світового значіння — варто коротко подати історію взаємин між Польщею і совітською Росією та Рядянською Україною. Рижський мир підписано дня 18. марта 1921 р., ратифікаційні грамоти виміняно в Мінську 28. квітня 1921 р. Після того доперва почали наладжуватися дипломатичні взаємини між Польщею і Совітами. З приїздом репатріяційної большевицької комісії до Варшави, почалася більш організована і послідовна комуністична агітація на теренах, що остають під польською владою. Згодом зявився у Варшаві повновласник, представник совітської Росії п. Карахан, а недавно повновласний представник Рядянської України п. Шумський Еллонський. Від цієї хвилі комуністична агітація в Польщі набрала вповні організованих форм. Це зазначилося в створенню комуністичної фракції в польськім Сеймі з послами Ланцуцьким і Домбалем, котрі прецінь відкрито на публичних вічах провадять комуністичну агітацію в польських промислових середовищах як в Домброві, Лодзі і т. д. Зріст большевизму в Польщі проявився також в виборах до варшавської „Каси хорих“, де польські комуністи на голову побіли польських соціалістів (П. П. С.). Варшава була на протязі останніх місяців свідком кількох комуністичних маніфестацій з походами під російську амбасаду, осідок п. Карахана.

Щож до комуністичної агітації на терені Сх. Галичини, то в тій справі наступило в липні 1921 р. порозуміння між КПБ У. (Комуністичною Партією Большевиків України, себто обласною російською

комуністичною партією) і КРПП (Комуністичною Робітничою Партією Польщі). Цей договір підписаний в Москві і він був друкований між иншим у віденській „Нашій Правді“ про що польські відповідальні чинники повинні мати докладні відомости тимбільше, що „Наша Правда“ приходиться без перепон з Відня до Галичини, між тим, як віденський „Український Прапор“ або хочби не-партійна „Воля“ ніяк не можуть дійти до рук адресатів. Зновж в самій Галичині до недавня появлялася без перепон в польській мові комуністична „Справа Роботіча“ тоді, як українську демократичну пресу переслідуються всіма засобами поліційного режиму. В самім Львові відбувалися публичні зібрання соціалістичної молоді, де йшла завзята боротьба між соціал-демократами і комуністами. На большевицькім підкладі відбувалися теж страйки як напр. в Бориславі, де є 80% польського робітництва здебільша спровадженного з нозі меж Сх. Галичини. Одначе польські відповідальні чинники не протидідали ніяким чином комуністичній акції і агітації, котра широким руслом плывє із столиці Польщі, до Галичини.

На основі цих фактів в українських національних кругах, скріпилося переконання, що польська влада з розмислом кризь пальці дивиться на цей рух, щоби при його помочі розложити українську суспільність і зробити її менше відпорною в боротьбі за свої національно-політичні права. Одначе як тепер виявилось, комуністична агітація так довго була толерована польською владою, як довго большевики з очевидної намови не зібралися в школі ім. Грінченка, що міститься в забудованнях гр. кат. капітули. Колиж це сталося, то піднявся з польського боку страшний рев із закидом, що Українці є „форпочтою“ большевизму. Як так піде далі, то небавом Українці будуть винуваті тому, що у Варшаві пробуває Карахан і Шумський, що на чолі всеросійської чрезвичайки стоїть Поляк Дзержинський, що Поляк Мархлевський створив окремий совітський уряд Польщі, що до каси хорих у Варшаві вибрано більшість комуністів і т. д., а між тим якраз навпаки — Українці мусять перед цілим світом піднести протест, проти утруйного комунізму, що йде до Галичини зі столиці Польщі, якби за тихою згодою польської влади. А на жаль польський Уряд, як це проголошує прем'єр Поніковський, не може толерувати профанації надужиття незайманости церковної будівлі, але, як вже представлено може толерувати большевицьку агітацію в Галичині при одночаснім гнобленню українського національного життя.

На тім підкладі мусить божевільною видатися нагінка на голову української католицької Церкви Мит. Гр. Шептицького, котрий не тільки не може з природи річи ані симпатизувати, ані покривати ніякої большевицької агітації, але до тогож вже рік як пробуває поза Галичиною, виїхавши з краю в листопаді 1920 р., тоді як Польща ще навіть не заключила мир з Совітами і не впустила до своєї столиці керманів большевицької агітації. Але колиб навіть Митр. Гр. Шептицький був у Львові і комуністичне зібрання відбулося в самій митрополічній палаті, то й тоді не можна Митрополитови робити ніяких вакидів бо напр. загально відомо, що зібрання нігілістів відбувалися в *царській палаті*, але ніто не затрачував здорового розуму до тої міри, щоби російського царя підозрівати о попірання нігілістів.

В світлі цього представлення і строго льогічних заключень, як нікчемною і підлою виходить акція проти Українців з „большевицьким конгресом“. А діється це якраз тоді, коли на міжнародній арені впливає справа Сх. Галичини. Як в році 1919 вдалось польській дипломатії одержати згоду Антанти на військову обсаду Сх. Галичини на основі закидів, що Українці є большевиками, так тепер пробує польська дипломатія, чи не поведеться одержати її Сх. Галичини, представивши Українців як большевицьких спільників, як „форпочту“ большевизму на Звхід. Та державні мужі Антанти не є так обмежені, як це здається доморослим гібнам, а недалекий час дасть нам змогу ствердити, як глибоко пустила в Польщі коріння російська азевщина.

„Український Інститут для Дівчат“ в Перемішлі шукає вишколеної кухарки, яка вмілаб вести кухню для 200 осіб. Платня після умови. Зголошення в Канцелярії Інституту, вул. Татарська 4.

Памятайте про пресовий фонд „Укр. Голосу“

Повстання на Великій Україні.

Про протибольшевицьке повстання на Україні брак певних вісток, але з поголосом можна заключати, що ведуться там завзяті бої між большевиками а українськими селянами. Говорять, що повстанні будуть на лінії Деражні, Бару і Жванія. Ведуться теж боротьби біля Фастова (60 верст від Києва) та біля Бердичева, а навіть поширилися поголоски, що повстанці заняли Київ. — Як ми вже писали минулого тижня, ті всі поголоски треба приймати до відома з резервою, бо джерело їх непевне. Усіх повстання залежить від організації, дисципліни і воєнних матеріалів, а часомиси доносять, що вже тепер брак медикаментів та матеріалів до перевезування ран. Тому, хоч як бажаємо успіхів повстанню аж до повного звільнення України, то всежтаки не замикаємо очей на небезпеки, які грозять повстанцям, і які можуть змішати горойські пориви українського селянства.

Польща і Чехо-словацьчина.

Між Польщею а Чехословацькою прийшло до угоди. Польські часописи доносять, що Чехи зобов'язались байдужно ставитись до Сх. Галичини та не терпіти на своїй території ніякого збройного руху, якийби стремив до відірвання Сх. Галичини від Польщі.

Ми відтяти тепер від сміти, бо загранична почта не приходить, і не знаємо, як дивяться на ту честью заяву Уряд ЗУНР, але з тексту заяви чеського правительства виходить, що Полякам нема чого так тінитись. Чехи ніколи не мали претензій до Сх. Галичини, ніколи не заявили охоти загорнути її під свою владу а натомість знаючи, що доля Сх. Галичини лежить в руках Найвищої Ради, могли сміло заявити свою байдужність супроти Сх. Галичини, бо це нічо не коштує, так як не коштує нічо заява Поляків, що вони байдужно ставляться до Словацьчини, бо вона признана Чехам мировою конференцією. Так само могли Чехи заявити, що не будуть поспирати ніякого руху, що стремить до відірвання Сх. Галичини від Польщі, знаючи, що Сх. Галичина ще не злучена з Польщею а тільки, як це ствердив Льонд Джордж і ухвала Союзу Народів, знаходиться під тимчасовою окупацією Польщі. Тай Українці знають, що збройний рух не може прийти зі сторони Чехословацьчини. В кожнім разі треба піднести це, що догадання польських газет, аби Чехи замкнули Укр. університет в Празі, який польська преса називає: „szkola bezczelnych ruskich agitatorów“ лижилось тільки бажаннем, якому не здійснитись.

Польща а Вильно.

По рішенню справи Гор. Шлеську прийшла черга на Виленичину. Коаліція зажадала від Польщі, щоб на всіх литовських землях, які не увійшли в склад литовської республіки, відбулись вибори до сойму, але перед виборами має уступити ген. Желіговскі. На це ніяк не хотять згодитись польські соймові послы, бо деякі литовські повіти ухвалою сойму вони вже прилучили «на віки» до Польщі, а над деякими з Вильном запанував Желіговскі. Отже польські політики годяться, щоб скликамо сойм тільки з повітів Желіговского і ті вибори до сойму малиб відбутись під опікою Желіговского, котрого тепер вже не називають «бунтівником». Цего сойму потребують на те вшехноляки, щоб він ухвалив злуку Вильна з Польщею. Але начальник Пилсудскі, знаючи, що коаліція ніяк не згодиться на хитрі плани польських політиків, зажадав, щоб перечеркнено ухвалу сойму, що литовські повіти належать до Польщі. В протівнім разі загрозив, що зложить уряд начальника. Ця грозьба дала привід до довготривалих пераг, які ще тягнуться. Та мабуть Польща таки буде змушена згодитись на це, чого жадає коаліція. — Про це ще напишемо в слідуєчій числі.

Пошукую учительки до уч. з І. виділової. Платня після умови, о. Юрчак Петро в Ляшках довгих коло Бобрівки п. Іосо

ВСЯЧИНА.

Сходина перемиської філії „Союза Українок“ відбудуться в суботу д. 10. надоліста. На цих сходинах вихолосить гр. Мільна Рудницька-Лисякова відчит на тему: „Завдання укр. жінки“. — о численну участь просить Виділ.

Заявленне. Отсим заявляю, що я з днем 1. надоліста ц. р. перестав бути головою перемиського Кружка Укр. Горожанського Комітету.

Роман Гамчикевич.

Нашому селянству дається болючо відчувати брак фахових господарчих книжок, бо всі передовні видання вичерпані. Щоби бодай в часті запобічи цьому бракові, доцент ботаніки на кам'янецькім універс. Л. Бачинський і Др. Ст. Дмоховський зладили цінну змістом книжку п. з. „Рік в садку і городі, де в формі вічного календаря надані поради для садівничої і огородничої господарки. Як звісно, в нас садівництво і огородництво дуже занедбане, тому і книжочка така дуже потрібна і повинна знайтись в хаті кожного господаря. Саме тепер вона друкується, а ціна її буде обертатись около суми 200 м, залежно від коштів друку і накладу. Щоби означити число накладу, проситься Всч. о. Духовних, Вп. Учителів, Читальні „Просвіти“, господарчі спілки і всіх свідомих селян, щоби вже тепер подали до відома накладчикови (Др. Стефанови дмоховському, Перемиль, Зелена 5), кілька примірників цієї книжки кожде сею буде потребувати, бо з огляду на високі ціни друку і паперу наклад, не може бути великий.

Сором тим всім, що до нині не вислали датку на „Рідну Школу“ чеком або переказом, який дістали з „Укр. Голосом“. Коли їм рідна школа байдужна, то нехай бодай звернуть 2 м. за чек чи переказ! Не так роблять Ірляндці!!!

В Паремішлі помер Аббе Байс, тесть друкара Кноллера в незвичайнім віді 109 літ.

На пресовій фонд „Укр. Голосу“ зложили: Невела 100 м; Е. Будзінновський-Бортатин 50 м; Янович-Тарнобжег 200 м; о. Рудницький, 90 м; о. Дуда Лецька 200 м; Через Адм. „Укр. Голосу“ надіслали: На Рідну Школу: Ученьки VIII. б. кл. укр. гімн. 2000 м з нагоди імени проф. Іреголінського; Др. Яремкевич 1000 м; Е. Ткач Шанніця 500 м; Е. Будзінновський 50 м; В. Шостак 200 м; Павло Дубик 100 м; Збірка в Олешнях 900 м; Андрій Салук через Дра Войтовича 1500 м; Збірка гр. Кореній через о. Ст. Дороша 3000 м для У П Т у Львові, Невела 200 м; Збірка гр. Пійсько 500 м для У П Т у Львові, Збірка гр. Ляшки довгі 1921, о. П. Юрчак Ляшки 1000 м; Ом Кочкодан 300 м; Кошалкевич Перемішль 500 м; На Пам'ятник в Пикавчях: Невела 200 м; о. Гнатковський 500 м; о. Стерайка 500 м; На діночу бурсу о. Дуда 300 м, — Невела по 100 м на Акад. П. і на бурсу рем.

НА ДІС ЛАНЕ.

† Поминальне Богослуження за упокій душі в другу річницю смерті сотника УГА Володимира Ярем, відбудеться в поєдлодк дня 22. надоліста о год. 8 рано в катедральній Церкві в Перемішлі і в парохіяльних церквах в Сокалі, Яворові, Конюхах і Махнові. 152-1-1

Пошукую сесиса інструктора до дічат з І. ІV. кл. гімн. Успія слати: о. Івановіч, Ваневичі п. Дрогобич.

Пошукується інструктор(ки) до науки трех дітей, хлопця і дівчину приготувати до матури семінарійної а другу дівчину учити першу виділову. Гонорар після умови. Зголоситись: о. Алексей Очабрук парох Яблінка вижна п. Турка над Стриєм, залізниця: Яблінка нижня.

ВЕЛИКИЙ ІЛЮСТРОВАНІЙ Календар Товариства „Просвіта“ НА 1922 РІК. Календар складається із трех частей: календаріюм, літературна часть і оголошення. Календаріюм виказує докладний час сходу і заходу сонця та місяця кожного дня в році та потрібні астрономічні вісти. Церковний календар з виказом укр. катол. правосл. лат. та жид. свят. Літературна часть календаря містить оригінальні, актуальні статті наших і йчильніших популяризаторів науки та письменників. Окрім виїмків із поезій І. Фрашка, Грінченка, Старицького і др. поміщено в календарі ряд патріотичних пісень з нотами і справленим текстом. — Календар Товариства „ПРОСВІТА“ на 1922 р. обнимас 16 1/2 арк. друку 40. — Ціна 700 м., з портом 780 м. Наклад невеликий. Замовляти треба в канцелярії Товариства „Просвіта“, Львів, Ринок ч. 10, П. поверх. 1-3

Відзначаючий ученьк VII. кл. гімн. мунає лекції на селі, найрадше на підгіррю. Може вчити також французької мов. Зголошення в Адм. „Укр. Голосу.“

Подяка.

Неумолима смерть забрала нам дня 7. жовтня 1921. на вічний супокій Найдорозшого і Улюбленого Мужа. Батька, Брата, Зятя і Швагря, о. Василя Мисевича, завідателя Вільхівця і пароха Городка. Тяжким горем прибиті складаємо щирю і глибоку подяку всім, що в сій тяжкій і гіркій хвилі не забули за нас та помоцєю і радою допомогли нам перенести страшний сей удар. Передовсім дякуємо найсердечнійше Вп. П. Ганкевичам з Устя, Вп П. Волошинцом з Гермаківки, Всч Отцям Ієковичеви і Дрогомирецькому за те, що несли нам першу поміч і розраду, як також за ласкаву поміч при уладженню похорону; Високопреподобному О. Деканови Іздорони Ганкевичеви за провід в похороні; Всч. о. Дрогомирецькому за відправу богослуження; Всч. Отцям: Сваричевському, Куріловичеви, Волошинови, Ісковичеви, Михайлови Ганкевичеви, Іздорони Ганкевичеви з Дзвиняча, Проскурницькому, Кічурі, др. Вергунюви, Малицькому, Паланці, Мицькови, Щуровському, Любоничеви, Чолганови, Литвинюкови, о Ігуменови з Михайлівки за ласкаву співучаст в похороні. Всч. О.О. Гребенюкови і Красівни за останні сердечні пращальні слова. Щиросердечно дякуємо всім, котрі зволили віддати Покійному послідну прислугу, як також парохіянам Вільхівця і всім прибувши а дооклячних сіл, що взяли участь в сумнім похороннім обряді.

Вільховець, в жовтні 1921.

Оля Мисевичева-жена, Ярослав. Роман, Даруся і Нуся — діти, Йосиф, брат, о. Александер і Лукія Капустинські, тесті, Йосиф, Николай і Григорій, швагрі.

1000 Мк. нагороди тому — хто даст вістку про Михайла Андрушина, що в серпні 1914 р. пішов з 35. (Landwehr) б. команією на війну. Прошу о вістку на адресу: Анна Андрушина, Фільварки, Золочів.

ПОРАДНИК ЛІКАРСЬКИЙ

Дра С. Дрималика

пятайте у всіх українських книгарнях. Підписчики доплачують на руни Дра Дрималика або Дра Ілліона Свеніцького у Львові, вул. Мохницького 42, по 350 мп. за екземпляр.

Виписувати з адміністрації можна по 650 мп. з порученою пересилкою.

Важне для Американців і для Господарів!

Господарі, коли хочете заощадити врані при відбудові, удайтеся до

Союза Промислово-торговельного

спілки з огр. порукою при вул. Дворськ го ч. 52 в Перемішлі, котрий виконує комплетні дома по бажанням і даром уділяє інформацій. Устні запити тільки в пятницю між год. 10—1.

численні замовлення просить 151-1-1 Союз Промислово-торговельний.

Одиноке Українське „ЗЕМЛЯ“ парцеляційне товариство „ЗЕМЛЯ“ у Львові, Ринок ч. 43. Переводить парцеляції більших послостей, інтабулює зараз купців з властителя куплених ним ґрунтів. Має урядове уповаженне до парцеляції. Приймає гроші на вкладки щадничі. — Дає інформації в справах парцеляційних.

УКРАЇНСЬКА ШАДНИЦЯ в ПЕРЕМІШЛІ.

вул. Костюшна ч. 3. Приймає і виплачує щадничі вкладки щоденно з винятком неділь і українських свят в урядових годинах і опрощує їх на 2%. (Вкладкові книжочки „Української Шадниці“ мають пувілярну обезпеку). — Уділює позички ґрптечні, векслеві і на відклад цінних папері.